OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2008 Rhif 130 (Cy.17)

ANIFEILIAID, CYMRU

IECHYD ANIFEILIAID

Gorchymyn Defaid a Geifr (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Cymru) 2008

Gwnaed - - - -	*21 Ionawr 2008*
Yn dod i rym - -	*22 Ionawr 2008*

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddwyd gan adrannau 1, 8(1), ac 83(2) o Ddeddf Iechyd Anifeiliaid 1981(**1**) ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy(**2**).

RHAN 1

Cyflwyniad

Enwi, cymhwyso a chychwyn

1. Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Defaid a Geifr (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Cymru) 2008, mae'n gymwys o ran Cymru a daw i rym ar 22 Ionawr 2008.

Dehongli

2.—(1) Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr "anifail" ("*animal*") yw unrhyw anifail o rywogaeth y ddafad neu'r afr;

ystyr "allforio" ("*export*") yw anfon i Aelod-wladwriaeth arall neu i drydedd wlad;

ystyr "arolygydd" ("*inspector*") yw person a benodwyd yn arolygydd at ddibenion y Gorchymyn hwn gan Weinidogion Cymru neu gan awdurdod lleol;

(**1**) 1981. p.22 y mae iddi ddiwygiadau nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

(**2**) *Gweler* adran 86(1) i gael y diffiniad o "the Ministers". Trosglwyddwyd swyddogaethau "the Ministers" i'r graddau y maent yn arferadwy o ran Cymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhinwedd O.S. 1999/672 ac O.S. 2004/3044. Mae'r swyddogaethau a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn arferadwy gan Weinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ac Atodlen 11 iddi.

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") o ran ardal yw'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol ar gyfer yr ardal honno;

ystyr "canolfan ymgynnull" ("*assembly centre*") yw unrhyw ddaliad, canolfan gasglu neu farchnad lle y mae defaid neu eifr sy'n tarddu o wahanol ddaliadau wedi'u grwpio ynghyd i ffurfio llwythi o anifeiliaid a fwriedir ar gyfer eu hallforio neu a ddefnyddir yn ystod allforio;

mae i "ceidwad" yr ystyr a roddir i "*keeper*" yn Erthygl 2 o Reoliad y Cyngor;

ystyr "cod adnabod" ("*identification code*") yw'r cod a osodir ar fodd adnabod fel sy'n ofynnol o dan y Gorchymyn hwn;

ystyr "cofrestr" ("*register*") yw'r gofrestr sy'n ofynnol gan Erthygl 5 o Reoliad y Cyngor ac sydd yn y ffurf a osodir y Atodlen 1;

ystyr "colofn 1 o adran 2 o'r gofrestr" ("*column 1 of section 2 of the register*") yw'r golofn sy'n dwyn y pennawd "Dyddiad gosod y tag cyfnewid" yn y Cofnod Tag Cyfnewid (tag R yn unig) yn Atodlen 2;

ystyr "colofn 2 o adran 2 o'r gofrestr" ("*column 2 of section 2 of the register*") yw'r golofn sy'n dwyn y pennawd "Rhif Tag Cyfnewid (R)" yn y Cofnod Tag Cyfnewid (tag R yn unig) yn Atodlen 2;

ystyr "colofn 3 o adran 2 o'r gofrestr" ("*column 3 of section 2 of the register*") yw'r golofn sy'n dwyn y pennawd "Llythrennau a Rhif Blaenorol Diadell neu Eifre (os yw'n hysbys)" yn y Cofnod Tag Cyfnewid (tag R yn unig) yn Atodlen 2;

ystyr "CPH" ("*CPH*") yn y ffurfiau yn Atodlenni 1 a 2, yw Rhif y daliad ym mhlwyf y sir, a neilltuir i unrhyw fangre neu ran o fangre gan Weinidogion Cymru;

ystyr "Cyfarwyddeb y Cyngor 92/102/EEC" ("*Council Directive 92/102/EEC*") yw Cyfarwyddeb y Cyngor 92/102/EEC ynglŷn ag adnabod a chofrestru anifeiliaid(**3**);

mae i "daliad" yr ystyr a roddir i "*holding*" yn Erthygl 2 o Reoliad y Cyngor;

ystyr "y daliad tarddu" ("*holding of origin*") yw'r daliad lle yr oedd yr anifail yn bresennol arno yn union cyn symud i ganolfan ymgynnull neu, os traddodir anifail ar gyfer ei allforio heblaw drwy ganolfan ymgynnull, y daliad lle y mae anifail yn bresennol arno yn union cyn ei allforio;

ystyr "dogfen symud" ("*movement document*") yw'r ddogfen symud sy'n ofynnol gan Erthygl 6 o Reoliad y Cyngor;

ystyr "dull adnabod" ("*method of identification*") yw tag clust neu datŵa osodir mewn Aelod-wladwriaeth arall neu drydedd gwlad;

ystyr "y Gorchmynion blaenorol" ("*the previous Orders*") yw —

(a) Gorchymyn Defaid a Geifr (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Lloegr) 2005(**4**);

(b) Gorchymyn Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Mesurau Dros Dro) (Lloegr) (Rhif 2) (Diwygio) 2002(**5**);

(c) Gorchymyn Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Mesurau Dros Dro) (Lloegr) 2002(**6**);

(ch) Gorchymyn Adnabod Defaid a Geifr (Lloegr) 2000(**7**);

(d) Gorchymyn Defaid a Geifr (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Cymru) 2006(**8**);

(dd) Gorchymyn Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Mesurau Dros Dro) (Cymru) (Rhif 2) 2002(**9**);

(**3**) OJ Rhif L 355, 5.12.92, t.32.
(**4**) O.S. 2005/3100, a ddiwygiwyd gan O.S. 2006/2987.
(**5**) O.S. 2002/2153, a ddiwygiwyd gan O.S. 2003/29, O.S. 2003/502 ac O.S. 2003/1728.
(**6**) O.S. 2002/240, a ddiwygiwyd gan O.S. 2002/764 ac O.S. 2002/1349.
(**7**) O.S. 2000/2027, a ddiwygiwyd gan O.S. 2001/281.
(**8**) O.S. 2006/1036 (Cy. 106) a ddiwygiwyd gan O.S. 2006/2926 (Cy. 261).
(**9**) O.S. 2002/2302 (Cy. 227), a ddiwygiwyd gan O.S. 2003/167 (Cy.27), O.S. 2003/946 (Cy. 127) ac O.S. 2003/1966 (Cy.211).

(e) Gorchymyn Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Mesurau Dros Dro) (Cymru) 2002(**10**);

(h) Rheoliadau Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Mesurau Dros Dro) (Cymru) 2002(**11**);

(ff) Gorchymyn Defaid a Geifr (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Gogledd Iwerddon) 2005(**12**);

(g) Gorchymyn Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Gogledd Iwerddon) 2004(**13**));

(ng) Gorchymyn Adnabod a Symud Defaid a Geifr (Gogledd Iwerddon) 1997(**14**));

(h) Rheoliadau Defaid a Geifr (Adnabod a Gallu Olrhain) (Yr Alban) 2006(**15**));

(m) Gorchymyn Symud Defaid a Geifr (Mesurau Dros Dro) (Yr Alban) 2002(**16**)); neu

(n) Rheoliadau Adnabod Defaid a Geifr (Yr Alban) 2000(**17**);

ystyr "gweithredydd lladd-dy" ("*slaughterhouse operator*") yw person sy'n rhedeg busnes lladd-dy neu gynrychiolydd i berson o'r fath a awdurdodwyd yn briodol;

ystyr "gweithredydd marchnad" ("*market operator*") yw person sy'n gyfrifol am reoli derbyn neu werthu anifeiliaid mewn marchnad neu gynrychiolydd i berson o'r fath a awdurdodwyd yn briodol;

ystyr "marc adnabod" ("*identification mark*") yw dull adnabod a osodir mewn Aelod-wladwriaeth arall, modd adnabod neu fodd hŷn o adnabod;

ystyr "modd adnabod" ("*means of identification*") yw tag adnabod neu datŵadnabod;

ystyr "modd adnabod o'r newydd" ("*replacement means of identification*") yw tag cyfnewid neu datŵcyfnewid;

ystyr "modd hŷn o adnabod" ("*older means of identification*") yw tag clust neu datŵa osodwyd o dan y Gorchmynion blaenorol;

ystyr "nod y ddiadell" ("*flockmark*") yw'r Rhif a ddyrannwyd gan Weinidogion Cymru o ran diadell o ddefaid ar ddaliad;

ystyr "nod yr eifre" ("*herdmark*") yw'r Rhif a ddyrannwyd gan Weinidogion Cymru o ran geifre ar ddaliad;

ystyr "Rheoliad y Cyngor" ("*the Council Regulation*") yw Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 21/2004 sy'n sefydlu system ar gyfer adnabod a chofrestru defaid a geifr ac sy'n diwygio Rheoliad (EC) Rhif 1782/2003 a Chyfarwyddebau 92/102/EEC a 64/432/EEC(**18**);

ystyr "Rhif unigryw" ("*unique number*") yw Rhif sy'n unigryw i anifail mewn diadell neu eifre ac nad yw'n cynnwys mwy na 6 digid;

ystyr "tag adnabod" ("*identification tag*") yw tag clust a gymeradwywyd gan Weinidogion Cymru yn unol ag erthygl 11 sy'n dwyn yr wybodaeth a roddir yn is-baragraffau (a) i (c) yn erthygl 5(5);

ystyr "tag cyfnewid" ("*replacement tag*") yw tag clust coch a gymeradwywyd gan Weinidogion Cymru yn unol ag erthygl 11 gyda chod yn cynnwys yr wybodaeth ganlynol, wedi ei hargraffu yn y drefn sy'n dilyn—

(a) y llythrennau "UK";

(**10**) O.S. 2002/1357 (Cy. 133).
(**11**) O.S. 2002/274 (Cy.30), a ddiwygiwyd gan O.S. 2002/811 (Cy.91).
(**12**) Rh.St. 2005/535 (GI) a ddiwygiwyd gan Rh.St. (GI) 2006/508.
(**13**) Rh.St. (GI) 2004 Rhif 491.
(**14**) Rh.St. (GI) 1997 Rhif 173, a ddiwygiwyd gan Rh.St. (GI) 1998 Rhif 393.
(**15**) O.S.A. 2006/73 a ddiwygiwyd gan O.S.A. 2006/594.
(**16**) O.S.A 2002/38, a ddiwygiwyd gan O.S.A. 2002/221.
(**17**) O.S.A. 2000/418, a ddiwygiwyd gan O.S.A 2002/531 ac O.S.A. 2002/39.
(**18**) OJ Rhif L 5, 9.1.04, t. 8 y mae iddo ddiwygiadau nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

(b) nod y ddiadell neu nod yr eifre ar gyfer y ddiadell neu'r eifre lle y mae'r anifail pan osodir y tag adnabod;

(c) Rhif unigryw; ac

(ch) y llythyren "R";

ystyr "tatŵcyfnewid" ("*replacement tattoo*") yw tatŵsy'n cynnwys yr wybodaeth ganlynol, wedi ei hargraffu yn y drefn sy'n dilyn—

(a) y llythrennau "UK";

(b) nod y ddiadell neu nod yr eifre ar gyfer y ddiadell neu'r eifre lle y mae'r anifail pan osodir y tatŵ;

(c) Rhif unigryw; ac

(ch) y llythyren "R".

(2) Mae gan yr ymadroddion nas diffinnir ym mharagraff (1) ac mae'r ymadroddion Saesneg sy'n cyfateb iddynt hefyd yn cael eu defnyddio yn Rheoliad y Cyngor, yr un ystyr yn y Gorchymyn hwn ag a roddir i'r ymadroddion Saesneg cyfatebol yn y Rheoliad hwnnw.

Yr awdurdod cymwys

3. Gweinidogion Cymru yw'r awdurdod cymwys at ddibenion Rheoliad y Cyngor.

Awdurdodiadau

4. Rhaid i unrhyw awdurdodi neu gymeradwyo a ddyroddir o dan y Gorchymyn hwn neu o dan Reoliad y Cyngor fod mewn ysgrifen. Gall fod yn ddarostyngedig i amodau a gellir ei ddiwygio, ei atal neu ei ddirymu trwy hysbysiad ar unrhyw adeg.

RHAN 2

Adnabod anifeiliaid

Adnabod anifeiliaid na chafodd eu hadnabod cyn 22 Ionawr 2008

5.—(1) Mae'r erthygl hon yn gymwys i—

(a) anifeiliaid a anwyd cyn 22 Ionawr 2008 na chafodd eu hadnabod cyn y dyddiad hwnnw ac sydd ar eu daliad geni; a

(b) anifeiliaid a anwyd ar neu ar ôl 22 Ionawr 2008.

(2) Rhaid i geidwad gydymffurfio ag Erthygl 4(1) (y paragraff cyntaf) ac Erthygl 4(2)(a) a (b) o Reoliad y Cyngor a'r erthygl hon onis awdurdodir y dull adnabod amgen a osodir yn erthygl 6.

(3) At ddibenion Erthygl 4(1) o Reoliad y Cyngor, y terfynau amser ar gyfer adnabod anifail yw—

(a) 9 mis o'r dyddiad geni, yn achos anifail a gedwir o dan amodau ffermio llai dwys neu ar faes; neu

(b) 6 mis o'r dyddiad geni, yn achos unrhyw anifail arall.

(4) Caniateir i dag clust a osodir fel y modd adnabod cyntaf neu'r ail fodd adnabod fod mewn unrhyw liw heblaw coch.

(5) Rhaid i'r cod adnabod ar fodd adnabod at ddibenion Adran A.2 o'r Atodiad i Reoliad y Cyngor fod fel a ganlyn—

(a) y llythrennau "UK";

(b) nod y ddiadell neu nod yr eifre ar gyfer y ddiadell neu'r eifre lle y cafodd yr anifail ei eni; ac

(c) Rhif unigryw;

a rhaid iddynt fod yn union yr un fath ar y modd adnabod cyntaf ac ar yr ail fodd adnabod.

Adnabod anifeiliaid a fwriadwyd ar gyfer eu cigydda

6.—(1) Ar gyfer anifeiliaid a fwriadwyd ar gyfer eu cigydda cyn 12 mis oed ac nas bwriadwyd ar gyfer eu hallforio, awdurdodir y dull adnabod yn Adran A.7 o'r Atodiad i Reoliad y Cyngor fel dull amgen i'r modd adnabod y cyfeirir ato yn erthygl 4(2) o'r Rheoliad hwnnw.

(2) Rhaid i'r cod adnabod at ddibenion Adran A.7 o'r Atodiad i Reoliad y Cyngor fod yn union yr un fath â'r hyn a osodir yn is-baragraffau (a) i (c) o erthygl 5(5).

(3) Rhaid i unrhyw anifail sy'n cael ei adnabod drwy'r modd adnabod y cyfeirir ato ym mharagraff (1) ("y tag adnabod cyntaf"), gael ei adnabod drwy ail fodd adnabod yn unol â pharagraffau (4) i (6)—

(a) os na chafodd ei gigydda cyn ei fod yn 12 mis oed; neu

(b) os traddodwyd ef ar gyfer ei allforio.

(4) Rhaid i'r ail fodd adnabod fod naill ai—

(a) yn dag adnabod ychwanegol neu, onid yw'n fwriad allforio'r anifail, yn datŵ, gyda'r un cod adnabod ag sydd ar y tag adnabod cyntaf; neu

(b) yn ddau dag adnabod ychwanegol neu, onid yw'n fwriad allforio'r anifail, yn dag adnabod a thatŵsy'n dwyn—

(i) y llythrennau "UK";

(ii) nod y ddiadell neu nod yr eifre ar gyfer y ddiadell neu'r eifre lle y mae'r anifail pan osodir y modd adnabod ychwanegol; a

(iii) Rhif unigryw.

(5) Os gosodir dau fodd adnabod ychwanegol rhaid i'r ceidwad—

(a) beidio â thynnu na difwyno'r tag adnabod cyntaf;

(b) cofnodi gwybodaeth am ychwanegu'r modd adnabod newydd gan gynnwys y cod adnabod llawn ar y modd adnabod ychwanegol a llythrennau a nod y ddiadell neu nod yr eifre ar y modd adnabod gwreiddiol yng ngholofnau 1, 2 a 3 o'r gofrestr.

(6) Yn achos anifeiliaid a draddodir ar gyfer eu hallforio rhaid i'r ceidwad osod yr ail fodd adnabod cyn i'r anifail adael y daliad tarddu.

Adnabod anifeiliaid a gafodd eu hadnabod cyn 22 Ionawr 2008

7.—(1) Mae'r erthygl hon yn gymwys i anifeiliaid sy'n cael eu hadnabod cyn 22 Ionawr 2008.

(2) Dim ond y modd adnabod cyntaf, fel a osodir yn erthygl 4(2)(a) o Reoliad y Cyngor, sy'n ofynnol ar gyfer anifeiliaid a gafodd eu hadnabod â Rhif unigryw cyn 22 Ionawr 2008.

(3) Yn achos anifeiliaid a gafodd eu hadnabod cyn 22 Ionawr 2008, ond pan nad yw'r marc adnabod presennol yn cynnwys Rhif unigryw, rhaid i geidwad ailadnabod yr anifeiliaid hynny cyn eu symud o ddaliad fel eu bod yn dwyn dau fodd adnabod—

(a) yn achos anifail sydd ar ei ddaliad geni, rhaid iddynt fod yn unol â'r darpariaethau yn Erthygl 4(2)(a) a (b) o Reoliad y Cyngor; neu

(b) yn achos anifail nad yw ar ei ddaliad geni, rhaid iddynt fod yn ddau dag cyfnewid, ac yn yr achos hwnnw rhaid i'r ceidwad gofnodi gwybodaeth am ychwanegu'r modd adnabod